

• پنج‌شنبه، ۱۸ بهمن ۱۴۰۳

• شماره ۲۱۷۰۲

• ۷ شعبان ۱۴۴۴

• ۶ فوریه ۲۰۲۵

اذان ظهر:	۱۱:۴۶
غروب آفتاب:	۱۷:۰۳
اذان مغرب:	۱۷:۰۳
نیمه شب:	۲۳:۰۳
اذن صبح فردا:	۵:۵۱
طلوع آفتاب فردا:	۶:۲۶

تهران

• ۱۲:۱۸

• ۱۷:۳۷

• ۱۷:۵۶

• ۲۳:۳۶

• ۵:۳۴

• طلوع آفتاب فردا: ۶:۵۹

امام سجاد علیه السلام می فرماید:

مَنْ قَتَعَ بِمَا قَسَمَ ... لَهُ قَهْرٌ مِنْ أَقْنَى النَّاسِ؛

هر کس به تقسیم الهی قانع باشد از بی‌نیازترین مردم است.

[کشف الغمه: ج ۲، ص ۱۰۲]

روزنامه خراسان رتبه ۵ نشریات کشوری
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرعامل و مدیرمسئول: حسین سعیدی
سردبیر: حامد رحیم پور
دفتر مرکزی: مشهد، «بازار شهید صادقی(سازمان آب) کدپستی: ۹۱۵۸۹۵۹۷۱»
تلفن: ۳۷۰۰۹۰۰۰
نماینده‌ی‌رسانه: ۳۷۶۳۴۳۹۵
پخش‌های گهی: ۳۷۰۱۰

روابط‌عمومی: ۳۷۰۰۹۱۱۱
پست‌باک: ۲۰۰۰۹۹۹
نماینده‌ی‌رسانه: ۳۷۶۵۷۷۷۲
نماینده‌ی‌گهی‌ها: ۳۷۶۱۴۰۳۵
تلفن‌امومهم‌شترکین: ۳۷۶۱۴۰۳۵
دفتر تهران: خیابان‌نوابیر، خیابان‌نظامی گنجوی کوچه‌نارداران، پلاک ۲۲
تلفن‌وفاکس دفتر تهران: ۸۸۸۷۱۳۰۹
چاپ‌مشهد: شهرچاپ‌خراسان | چاپ‌تهران: چاپخانه جام جم برتر برنا

اظهارات اخیر رئیس جمهور آمریکا درباره مذاکره و توان هسته ای ایران، بار دیگر چشم انداز روابط ۲ کشور را در معرض تحلیل های گسترده قرار داده است

فرمول مواجهه با ترامپ جدید

جعفر یوسفی

Political@khorasannews.com

اظهارات اخیر دونالد ترامپ درباره ایران، بار دیگر چشم انداز روابط دو کشور را در معرض تحلیل های گسترده قرار داده است. از یک سو، تاکید مجدد وی بر فشار حداکثری، تهدید به جلوگیری از فروش نفت ایران و حتی تهدید نظامی، نشان از تداوم سیاست سخت گیرانه کاخ سفید دارد. از سوی دیگر، اعلام آمادگی برای مذاکره با رئیس جمهور ایران، حاکی از باقی ماندن گزینه دیپلماسی روی میز است. این سیاست دوگانه که همزمان مسیر فشار و مذاکره را باز می گذارد، در حقیقت ادامه همان راهبردی است که ترامپ پس از خروج از برجام در پیش گرفته بود. در این گزارش، تلاش خواهیم کرد تا با بر بررسی ابعاد مختلف این سیاست، موقعیت ایران و راهکارهای پیش روی آن را تحلیل کنیم.

بازگشت به سیاست فشار حداکثری با نقاب جدید

سیاست فشار حداکثری ترامپ، نه صرفاً یک تاکتیک کوتاه مدت، بلکه یک راهبرد کلان برای تغییر توازن قوا در خاورمیانه است. در چارچوب این راهبرد، واشنگتن باترکیبی از تحریم های اقتصادی، فشار دیپلماتیک و تهدیدات نظامی، در صدد تحمیل یک توافق جامع تر و محدودکننده تر بر ایران است؛ توافقی که نه تنها شامل حذف توانمندی های هسته ای تهران، بلکه متضمن تغییر بنیادین در رفتار منطقه ای جمهوری اسلامی باشد. این سیاست در واقع به دنبال آن است که ایران را به نقطه ای برساند که یا به طور کامل تسلیم خواسته های آمریکا شود، یا به دلیل ضعف اقتصادی و سیاسی، دیگر توان مقاومت نداشته باشد. در این راستا، آمریکا بر چهار محور اصلی تمرکز کرده است: نخست، از طریق اعمال تحریم های فلج کننده، اقتصاد ایران را به زانو درآورد. دوم، با محدود کردن دسترسی ایران به منابع مالی و تجارت خارجی، توان عملیاتی آن را در منطقه کاهش دهد. سوم، با ایجادو تشدید تنش های داخلی، زمینه نارضایتی اجتماعی و سیاسی را افزایش دهد. چهارم، بانگه داشتن گزینه نظامی روی میز، ایران را از هر گونه اقدام پیشگیرانه یا تقابلی منصرف کند. در چنین فضایی، ایران نه تنها با یک تهدید خارجی، بلکه با یک چالش حیاتی در حفظ حاکمیت وامنیت ملی خود مواجه شده است.

ترامپ و مدیریت فضای داخلی آمریکا
بخش مهمی از سیاست ترامپ در قبال ایران، بازتابی از ملاحظات داخلی و الزامات انتخاباتی او در دوران ریاست جمهوری اش بود. باز نزدیک شدن به انتخابات، او به شدت نیاز داشت تا در عرصه سیاست خارجی، یک دستاورد ملموس ارائه کند که بتواند پایگاه رای خود را تقویت کند. از یک سو، ورود به یک درگیری نظامی جدید، باتوجه به تجربه جنگ های گذشته و هزینه های گزاف آن، می توانست برای او مضر باشد. از سوی دیگر، نمایش قدرت و حفظ فشار بر ایران، می توانست عاملی برای جلب حمایت جناح های جنگ طلب در داخل آمریکا و لابی های بانفوذ نظیر AIPAC محسوب شود. ترامپ در این مسیر، از سیاستی بهره می گیرد که هدف کلیدی را دنبال می کند: نخست، حفظ موقعیت خود به عنوان یک رئیس جمهور قاطع که در برابر ایران نرمش نشان نمی دهد و دوم، مدیریت روابط با اسرائیل بدون آن که این تعاملات باعث درگیری مستقیم با نهنر آن شود. این توازن، بازتابی از یک استراتژی پیچیده تر در سیاست خارجی آمریکاست که از یک سو، نتانیاهو را دلگرم نگه می دارد و از سوی دیگر، امکان مانور دیپلماتیک را برای ترامپ حفظ می کند.

این سیاست دوجبه، به نوعی تأکید بر این واقعیت است که ترامپ در مواجهه با ایران، همزمان به دنبال کنترل فضا و بهره برداری حداکثری از موقعیت خود در عرصه داخلی و بین المللی است.

شکل گیری مثلث ایران، آمریکا و اسرائیل
در شرایط کنونی، روابط ایران و آمریکا بیش از هر زمان دیگری تحت تأثیر نقش اسرائیل قرار دارد. تلاش های نتانیاهو برای کشاندن آمریکا به یک مسیر تنش آلودتر با ایران، از طریق لابی های داخلی و بین المللی، همچنان ادامه دارد. با این حال، ترامپ نشان داده که نمی خواهد بازی کاملاً در اختیار اسرائیل باشد. در این وضعیت، نحوه کنش

خبر مرتبط

واکنش های رسمی و غیر رسمی به اظهارات ترامپ چه بود؟

عراقی: اگر موضوع فقط هسته‌ای است، قابل حصول است
فشار حداکثری یک تجربه شکست خورده است و امتحان مجدد آن هم به شکست دیگر منجر خواهد شد. اگر موضوع اصلی این است که ایران دنبال سلاح هسته‌ای نرود که این قابل حصول است و چیز مشکلی نیست. مواضع ایران مشخص است و عضوان پی تی است و فتوای رهبری نیز وجود دارد که تکلیف را برای ما مشخص کرده است.

عارف: دیدار و مذاکره با ترامپ در دستور کار نیست
امروز دیدار و مذاکره با ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا در دستور کار جمهوری اسلامی نیست. رهبر نظام جمهوری اسلامی در همه بخش ها به خصوص بخش های دفاعی، راهبرد شفافیه بوده است و می توان گفت این راهبردها رهبردهای با ثبات و دایمی است. ما در خصوص سلاح هسته‌ای فتوا داریم، فتوا هم برای مقابل بود که به این تعهدات پایبند نبود. الان هم

ایران بسیار تعیین کننده خواهد بود. سیاست های تهران می تواند موجب تشدید فشار ها و یا باز شدن مسیر های جدید دیپلماسی شود. این در حالی است که موفقیت در چنین مسیری، نیازمند اجماع داخلی و یک سیاست خارجی فعال تر خواهد بود.

راهکارهای پیش رو در مواجهه با این شرایط گسترش همکاری با آژانس بین المللی انرژی اتمی: ایران می تواند با پذیرش داوطلبانه برخی نظارت های گسترده تر، روایتی سازنده از خود در عرصه بین المللی ارائه دهد. این اقدام نه تنها بهانه های آمریکایی را تشدید فشار ا کاهش می دهد، بلکه جایگاه ایران را به عنوان یک بازیگر مسئول در نظام عدم اشاعه هسته ای تثبیت می کند. در عین حال، چنین تعاملی می تواند حمایت کشورهای کلیدی را جلب کر دهد و فضای بین المللی را در برابر فشار های آمریکا متوازن تر کند.

بیان شفاف عدم تمایل به سلاح هسته‌ای: اعلام تعهد رسمی و مستمر ایران به عدم ساخت سلاح هسته‌ای، می تواند افکار عمومی بین المللی را به نفع ایران تغییر دهد. در عین حال، ضروری است که برخی مسئولان در اظهار نظر های خود در باره این موضوع دقت لازم را داشته باشند تا از ایجاد حساسیت های غیر ضروری وسو بهره برداشت های بین المللی جلوگیری شود. اظهارات نادرست یا دوپهلو در این زمینه می تواند زمینه ساز افزایش فشار های خارجی و بهانه تر اشی برای مخالفان ایران شود.

تقویت نفث ایران: تعمیق روابط تجاری با کشورهای کلیدی که همچنان به نفث ایران نیاز دارند، به ویژه چین و برخی کشورهای اروپایی، می تواند فشار اقتصادی را کاهش دهد.

برنامه ریزی برای سناریوهای بدتر: ایران باید ضمن شناسایی و تحلیل سناریوهای محتمل، از جمله تشدید فشار های اقتصادی، تحریم های شدیدتر، یا حتی تهدیدات امنیتی و نظامی، رویکردی تطبیقی و چندانیدتوبین کند. این استراتژی باید شامل مدیریت بحران، انعطاف پذیری دیپلماتیک، تقویت باز دندگی و بهره گیری از دیپلماسی منطقه ای باشد تا در برابر هر گونه تحول ناگهانی آماده باشد. تجربه یک ساله پس از ۱۷ اکتبر نشان داد که محاسبات اشتباه در برابر دشمن و عدم پیش بینی تحر کات احتمالی، می تواند منجر

نمی دانیم اگر گفت وگو کنیم باز همین اتفاق خواهد افتاد یا نه؟

مهاجرانی سخنگوی دولت: سه اصل رابه صورت ثابت در حوزه وزارت خارجه دنبال می کنیم؛ اصول عزت یعنی عزتمندی کشور و عزتمندی مردم، حکمتی که وجود دارد، دیدن پس پشت موضوعات و توجه در ست به آن ها و البته مصلحت. طبیعتاً با این سه اصل همه موضوعات کشور دنبال می شود، مشخصاً موضوع روابط با سایر کشور ها.

رحمان قهرمان پور کارشناس مسائل بین الملل: ترامپ بعد از باخت در مناظره تلویزیونی با هریس فهمید که باید به نظر مشاورانش اهمیت دهد. برخلاف دور قبل بی محابا اظهار نظر نمی کند. ضمن این که می خواهد تصویر یک سیاستمدار عاقل را از خود ارائه دهد. اظهارات دیروز او درباره ایران را باید در این راستا دید. توجه به روان شناسی ایرانی ها!

عبدالله گنجی روزنامه نگار اصولگرا: ترامپ بعد از دیدار با نتانیاهو برای اثبات حسن نیت خود! برای مذاکره با ایران، فرمان حداکثری فشار بر ایران را امضا کرد. در عین حال گفت آماده مذاکره است، مذاکره زیر فشار سیاست هویج و چماق را قیلا هم تمرین کرده است. با هر بار کره شمالی هم دوبار دیدار بی نتیجه داشت.

به غافلگیری های راهبردی شود. بنابر این، ایران باید با دیدی آینده نگرانه و تحلیل دقیق داده های اطلاعاتی، از تکرار چنین خطاهایی جلوگیری کند و خود را برای هر سناریویی آماده سازد.

ایجاد اجماع داخلی در سیاست گذاری خارجی: تصمیم گیری در باره مسیر آینده سیاست خارجی نیازمند توافق میان ارکان مختلف کشور از جمله دولت، نظام، سپاه و مجلس است. زمان در این زمینه نقشی کلیدی دارد، اما تاکنون جمع بندی مشخصی در باره نوع مواجهه با ترامپ شکل نگرفته است. این عدم تصمیم گیری، خود یک نقطه ضعف راهبردی است، زیرا در حالی که بازیگران بین المللی مسیر های خود را مشخص کرده اند، ایران همچنان در گیر تعیین موضع است. این وضعیت نه تنها امکان مذاکره را دشوارتر می کند، بلکه راهبرد مشخصی برای شرایط عدم مذاکره نیز ارائه نمی دهد. در شرایطی که فشار های خارجی به صورت فزاینده ادامه دارد، عدم اتخاذ یک سیاست مشخص می تواند هزینه های قابل توجهی به همراه داشته باشد. همچنین سیاست گذاری در قبال آمریکا نباید به محل اختلاف داخلی تبدیل شود، بلکه باید در قالب یک استراتژی واحد و منسجم، منافع ملی را تامین کند.

خلاصه این که سیاست آمریکا در قبال ایران، ترکیبی از فشار و امکان مذاکره است. ترامپ با اتخاذ یک راهبرد چندوجهی، از یک سو مسیر فشار اقتصادی و تهدیدات نظامی را حفظ کرده و از سوی دیگر، امکان مذاکره را باز گذاشته است. اما این ایران است که می تواند نقش تعیین کننده ای در جهت دهی به این مسیر ایفا کند. انتخاب میان تشدید تنش یا حرکت به سمت دیپلماسی، نه صرفاً یک تصمیم تاکتیکی، بلکه نیازمند یک راهبرد کلان و اجماع ملی است. در شرایطی که بازیگران بین المللی مواضع خود را به روشنی مشخص کرده اند، تعلل در تصمیم گیری می تواند هزینه های مضاعفی بر کشور تحمیل کند. علاوه بر این، ایران باید از ظرفیت های اقتصادی و دیپلماتیک خود بهره بر د و مدیریت هوشمندانه فضای بین المللی را در دستور کار قرار دهد. بدون یک سیاست مشخص و قاطع، نه امکان مذاکره مؤثر وجود دارد و نه شرایط مناسبی برای عدم مذاکره. فقدان یک استراتژی منسجم، ایران را در موضعی منفعل قرار داده و تصمیم گیری را به عرصه ای در تددیدهای راهبردی بدل خواهد کرد. آن چه در نهایت اهمیت دارد، دوری از توهمات، شعار زدگی و واکنش های ابراز های متعدد برای تغییر معادله در اختیار دارد، اما این ابزار هازمانی مؤثر خواهند بود که در چارچوبی واقع گرایانه و همراه با اجماع داخلی به کار گرفته شوند. ایران باید میان مقابله و تعامل، میان فشار و انعطاف، میان دفاع از منافع ملی و بهره برداری از فرصت های دیپلماتیک، توازن مطلوبی برقرار کند. بدون این نگاه راهبردی، سیاست خارجی به مجموعه ای از تصمیمات مقطعی و غیر مؤثر تبدیل خواهد شد که نه امنیت ملی را تضمین می کند و نه زمینه ای برای حل چالش های آینده فراهم خواهد آرد.

در ایران از دیشب هر چه تیریدیم به ترامپ علاقه مند شدیم! فقط یک گزاره و بقیه اش سانسور: ترامپ برای مذاکره اعلام آمادگی کرد. مهدی محمدی دستیار راهبردی رئیس مجلس نوشت: «کل داستان یک کلمه بیشتر نیست: ترامپ «وحدت ملی» در ایران را هدف گرفته است. برخلاف ظاهر ساده، طراحی بسیار پیچیده ای در کار است.»

مجید شاکری پژوهشگر اقتصادی نیز نوشت: یک چالش مهم در ماه های آتی جدا کردن حرف و عمل ترامپ از هم است. مثلاً دیروز در حالی که یک نقشه راه فشار حداکثری فراتر از دور اول مطرح می کرد، با مهربانی با ایران سخن می گفت. ایرانی ها سخنرانی را می بینند و دستگاه اجرایی آمریکا اختیارات فوق العاده داخل متن را.

صادق الحسینی کارشناس مسائل اقتصادی نیز در این خصوص نوشت: عجیبه که این بار ترامپ برعکس دیگر کشورها و برخلاف تصور قبلی من، خیلی دربار ایران محتاط عمل می کند. در حین امضا و نیز در کنفرانس مطبوعاتی فقط یک خط قرمز گذاشت و اون نداشتن سلاح هسته ای بود. گفت مذاکره می کنم با ایران و متفرم که به اون ها فشار وارد کنم و دوست ندارم این کار رو بکنم.

دیدگاه
مهدی خاتعلی زاده
info@khorasannews.com

ترامپ نسخه ۲؛ جدید یا همان همیشگی؟
ترامپ نسخه دوم؛ این تعبیری است که رسانه های آمریکایی برای توصیف رئیس جمهور جدید این کشور به کار می برند که نشان از تغییر تاکتیکی – و نه راهبردی – در ساختار دولت آمریکا دارد. اما واقعیت دولت جدید ترامپ چیست و آیا ما با یک شخصیت جدید روبه ر هستیم؟ برای توصیف دولت جدید مستقر در کاخ سفید، ابتدا باید یک دسته بندی جدید را به رسمیت بشناسیم؛ تفاوت واقعی بین شخص ترامپ و تیم ترامپ. کابینه ای که دونالد ترامپ برای دولت دوم خود انتخاب کرده، یک ویژگی بنیادین دارد و آن، میزان وفاداری افراد به شخص اوست؛ مسئله ای که نشان از اهمیت برتری رأی شخصی آقای رئیس جمهور بر نظر کارشناسی دارد، اما این مسئله می تواند مدل تصمیم گیری ترامپ را نیز دستخوش تغییر کند. صحبت هایی که اخیراً از سوی رئیس جمهور جدید آمریکا درباره ایران مطرح شده، نوعی از خوش بینی را در میان برخی از تحلیل گران ایرانی ایجاد کرده که احتمالاً ترامپ نسخه ۲، رفتار عاقلانه تری را در دستور کار قرار خواهد داد و دیگر خبری از راهبردهایی نظیر فشار حداکثری علیه تهران نخواهد بود، اما این نکته نباید نادیده گرفته شود که تیم ترامپ در حال طراحی زمینهی برای ایجاد بستر اقدامات ضد ایرانی از سوی او هستند.

پازل جدید ضد ایرانی برای تحریک ترامپ به اقدام علیه ایران ۲ محور اصلی دارد: اول، توصیف ایران در وضعیت ضعف و دوم، تلاش برای متهم کردن ایران به تولید سلاح اتمی. این وضعیت به طور جدی در ۲ ماه اخیر، صحنه پدازی شده تا «اقدام نظامی علیه ایران» به عنوان یک گزاره معتبر روی میز رئیس جمهور جدید ایالات متحده قرار بگیرد تا ترامپ در راستای روحیه شخصی و غیر قابل پیش بینی خود، احتمالاً از آن نیز استفاده کند. صحبت های اخیر رهبر انقلاب نیز موبد این مدعاست که طرف غربی به دنبال زمینه سازی برای اجرای چنین سناریویی – فارغ از موفقیت یا ناکامی آن – است؛ جایی که ایشان به صورت صریح و مستقیم رئیس جمهور آمریکا را خطاب قرار دادند و گفتند: «آن متوهم خیالی باف اعلام کرد که ایران ضعیف شده؛ آینده نشان خواهد داد چه کسی ضعیف شده است. صدام هم به خیال این که ایران ضعیف شده، حمله را شروع کرد. ریگان نیز به تصور ضعف ایران، آن کمک های آن چنانی را به رژیم صدام انجام داد. آن ها و ده ها متوهم دیگر به درک واصل شدند و رژیم اسلامی روز به روز رشد پیدا کرد.» به نظر می رسد راهکار اصلی – حداقل در ماه های ابتدایی دولت جدید آمریکا – برای مهار این سناریوی ضد ایرانی، باید کلیشه شکنی از دو پیش فرض مطرح شده درباره ایران باشد؛ دو گزاره ای که به دنبال القای ضعف ایران و همچنین تلاش ایران برای گرایش به سمت تولید سلاح اتمی است. این راهبرد می تواند به طور ویژه در منطقه خود را نمایش دهد و زمینه را برای تغییر باز نمایی ایران در اذهان سیاستمداران آمریکایی فراهم کند.

دیدگاه
مصطفی نفیسی
info@khorasannews.com

«فشار حداکثری تدریجی!»

آن چه از یادداشت امضا شده و اظهارات ترامپ قابل ارزیابی است، فاصله گرفتن حداقلی از سیاست فشار حداکثری دوره اول و شروط ۱۲ گانه پمپئو است. با این حال، مانند گذشته، نقطه شروع نحوه برخورد با ایران را با سفت کردن پیچ فشار بر تهران آغاز کرده است. می توان گفت، ترامپ به مذاکره مستقیم با ایران و حل مسائل نسبت به گذشته توجه بیشتری دارد؛ اما اعمال حدی از فشار برای تحمیل تر جیحات آمریکا در هر مذاکره پیش رو را ضروری می بیند. به نظر می رسد، ترامپ دور دوم قصد دارد سیاست «فشار حداکثری تدریجی» را تا زمان دستیابی به هدف، جایگزین سیاست فشار حداکثری متمرکز و فراگیر کند.